

การจัดการขยะอันตรายจากชุมชนอย่างมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

สถานการณ์ปัญหาและผลกระทบ

๑. ในที่นี้ ขยะอันตรายจากชุมชน หมายถึง วัสดุหรืออุปกรณ์ที่ไม่ใช้แล้ว ซึ่งมีสารอันตรายเป็นส่วนประกอบ ที่อยู่ในบ้านเรือน ชุมชน และภาคการเกษตร เช่น กระบองสปเรย์ ภาชนะบรรจุภัณฑ์สารเคมีที่ใช้ในการป้องกัน กำจัดศัตรูพืชและสัตว์ ซากถ่านไฟฉาย ซากหลอดไฟ แบตเตอรี่มือถือ และซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

๒. กรมควบคุมมลพิษรายงานปริมาณขยะอันตรายจากชุมชนไว้ในสรุป่างรายงานสถานการณ์มลพิษ ของประเทศไทย ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ พบว่ามีปริมาณขยะอันตรายจากชุมชนเกิดขึ้นประมาณ ๖๘๑,๐๐๐ ตันต่อปี นอกจากนี้ในสภาวะการณปัจจุบันการดำเนินชีวิตในสังคมที่มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการเร่งบริโภคสินค้า เพื่อตอบสนองความก้าวล้ำของเทคโนโลยี ส่งผลให้เกิดปัญหาซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่ง ข้อมูลจากสถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ และพ.ศ. ๒๕๕๐ มีปริมาณซากเครื่องใช้ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์เกิดขึ้นประมาณ ๒๔๒,๑๐๕ ตันต่อปี และ ๒๘๒,๘๕๔ ตันต่อปี ตามลำดับ^๑

๓. ขยะอันตรายจากชุมชนส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง โดยยังคงถูกนำไปกำจัดร่วมกับ ขยะมูลฝอยทั่วไป เนื่องจากหน่วยงานท้องถิ่นส่วนใหญ่ที่รับผิดชอบด้านการจัดการขยะมูลฝอยไม่มีระบบคัดแยก และเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน ประชาชนจึงเก็บขยะอันตรายบางส่วนไว้ภายในที่พักอาศัย เช่น ซาก ถ่านไฟฉาย ซากหลอดฟลูออเรสเซนต์ สำหรับขยะอันตรายจากชุมชนบางชนิดสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้ เช่น ซากแบตเตอรี่รถยนต์ อย่างไรก็ตามการนำกลับไปใช้ประโยชน์ยังไม่เป็นที่แพร่หลาย เนื่องด้วยเทคโนโลยียังคงมี ราคาสูงและขาดการสนับสนุนจากภาครัฐ นอกจากนี้กฎหมายที่เกี่ยวข้องยังไม่เอื้ออำนวยให้มีการจัดการขยะอันตราย จากชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการจัดการบางขั้นตอนยังขาดกฎระเบียบและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน เช่น ขาด กลไกการเรียกคืนซากผลิตภัณฑ์

๔. สำหรับซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์นั้นในปัจจุบันประเทศไทยอยู่ระหว่างการพัฒนา ระบบการจัดการที่เหมาะสม ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันคือ ซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์จากบ้านเรือนจะถูกรวบรวมโดยผู้รับซื้อของเก่า และบางส่วนมีการนำไปบริจาคให้สถานที่ต่าง ๆ แล้วผู้รับซื้อของเก่าหรือผู้รับบริจาคมำไปคัดแยกชิ้นส่วนเป็นวัสดุชนิดต่าง ๆ แล้วนำไปขายต่อ ส่วนวัสดุที่ขายไม่ได้ จะถูกทิ้งไปโดยไม่ได้รับการจัดการที่ถูกต้อง สิ่งที่เกิดขึ้นดังกล่าวส่งผลให้การควบคุมการจัดการซากผลิตภัณฑ์ เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ให้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องปลอดภัยนั้นทำได้ยาก เนื่องจากระบบบริหารจัดการ และกำกับดูแลยังไม่มีประสิทธิภาพ และเป็นส่วนที่ทำให้เป็นปัญหาในการเก็บรวบรวมข้อมูลปริมาณซากผลิตภัณฑ์ เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศที่คาดว่าจะมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นทุกปี ซึ่งเป็นข้อมูลที่สำคัญในการ วางแผนการจัดการที่ดีได้

^๑ ข้อมูลจากสถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

๕. ผลกระทบที่สำคัญอีกประการหนึ่งจากการจัดการขยะอันตรายจากชุมชนที่ไม่ถูกต้อง โดยเฉพาะในกรณีขยะอันตรายจากชุมชนที่มีสารมลพิษเป็นส่วนประกอบนั้น ได้แก่ การปนเปื้อนของสารพิษในสิ่งแวดล้อมและส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและสภาพแวดล้อม จากกรณีศึกษาในพื้นที่ตำบลโคกสะอาด อ.ห้วยชัย จ.กาฬสินธุ์^๒ ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่ประชาชนประกอบอาชีพค้าของเก่าคือ รับซื้อของเก่ามาคัดแยกชิ้นส่วน ซึ่งในแต่ละเดือนมีซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่นำเข้ามาคัดแยกประมาณ ๖๔ ตัน ประกอบด้วยพัดลม ตู้เย็น โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ เครื่องซักผ้า เครื่องปรับอากาศ หม้อหุงข้าว และเครื่องเล่นซีดี เรียงตามลำดับปริมาณจากมากไปน้อย ส่วนที่เป็นเศษเหลือจะถูกนำไปทิ้ง เศษเหลือบางอย่างถูกนำไปเผาเพื่อแยกวัสดุมีค่า เช่น เศษสายไฟ เศษชิ้นส่วนพลาสติกที่มีโลหะติดอยู่ การกองเผากลางแจ้งทำให้เกิดการสะสมและแพร่กระจายของสารพิษที่เป็นองค์ประกอบในเครื่องใช้ไฟฟ้าเหล่านี้ออกมาปนเปื้อนสิ่งแวดล้อม จากการตรวจวิเคราะห์ดินในดินบริเวณที่มีการกองเผาเศษเหลือ พบว่า มีปริมาณตะกั่วสูงถึง ๗๙,๕๒๐ มิลลิกรัม/กิโลกรัม และทองแดง ๓๙,๑๖๑ มิลลิกรัม/กิโลกรัม ซึ่งสารโลหะหนักที่สะสมอยู่ในดินนี้อาจแพร่กระจายเข้าสู่ประชาชนที่เข้าไปเก็บเศษที่เหลือจากการเผาโดยใช้มือเปล่าและเข้าสู่ห่วงโซ่อาหารต่อไปได้ นอกจากนี้ยังมีรายงานการวิจัยของมหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช ในโครงการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและสภาวะแวดล้อมของแรงงานค้ายขยะและแรงงานที่เกี่ยวข้องศึกษาในกลุ่มประชากร ๒๗๖ คน ที่ประกอบด้วย กลุ่มแรงงานค้ายขยะ กลุ่มครอบครัวของแรงงานค้ายขยะ และกลุ่มคนขับซาเล้ง ผลการศึกษาที่สำคัญ พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ทำการศึกษามีปริมาณสารแมงกานีสสูงรองลงมาคือ สารหนู ตะกั่ว และโครเมียม ตามลำดับ ซึ่งสารดังกล่าวเป็นสารที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน

๖. ขยะอันตรายจากชุมชน เช่น ซากแบตเตอรี่ ระเบิดสปริง และซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น โดยส่วนใหญ่ขยะอันตรายเหล่านี้มีสารอันตรายเป็นองค์ประกอบรวมอยู่ด้วย และส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อสุขภาพของมนุษย์และสิ่งแวดล้อม เช่น ซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ที่มีสารโบรมีนเป็นส่วนประกอบในกล่องสายไฟและแผงวงจรเป็นสารก่อมะเร็ง สารตะกั่วซึ่งเป็นส่วนประกอบในหลอดบัลลิสต์ แบตเตอรี่ หากเข้าสู่ร่างกายอาจจะทำลายระบบประสาท ระบบเลือด รวมทั้งพัฒนาการของสมอง สารแคดเมียมเป็นส่วนประกอบในชิ้นส่วนพวกวัสดุกึ่งตัวนำ เมื่อเข้าสู่ร่างกายจะเกิดอาการปวดอวัยวะอย่างรุนแรง ไตวาย และเกิดโรคอิไตอิไต และสารปรอทเป็นส่วนประกอบที่อยู่ในหลอดฟลูออเรสเซนต์กับสวิทซ์ต่าง ๆ หากเข้าสู่ร่างกายจะทำลายระบบประสาทส่วนกลาง เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีสารอันตรายจำพวก โพลีคลอรีเนต ไบฟีนีล (Polychlorinated biphenyls ; PCB) สารโพลีโบรมิเนตไดฟีนีลอีเทอร์ (Polybrominated diphenylether; PBDE) และสารไดออกซิน/ฟิวแรน (Polychlorinated dibenzo-p-dioxin/polychlorinated dibenzofuran; PCDD/PCDF) ซึ่งจัดเป็นสารพิษตกค้างยาวนานในสิ่งแวดล้อม (Persistent Organic Pollutants; POPs) และเป็นอันตรายต่อสุขภาพมนุษย์อีกด้วย

นโยบายและมาตรการที่เกี่ยวข้อง

๗. ขยะอันตรายจากชุมชนมีกฎหมายหลักที่ควบคุมดูแลคือ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และฉบับแก้ไขปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่น ในการออกข้อกำหนดท้องถิ่นเพื่อควบคุมการจัดการขยะมูลฝอย การจัดทำแผนจัดการเก็บ ขน และกำจัดขยะมูลฝอย การจัดเก็บค่าธรรมเนียม ตลอดจนการมอบให้

^๒ รายงานโครงการการศึกษาผลกระทบและแนวทางการจัดการขยะอย่างมีส่วนร่วม, ๒๕๕๒. สนับสนุนโดย มูลนิธิเอเชีย (ประเทศไทย)

บุคคลอื่นดำเนินการแทนภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่น หรือการอนุญาตให้บุคคลใด ดำเนินกิจการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดขยะมูลฝอยโดยทำเป็นธุรกิจ หรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการ ปัจจุบันกระทรวงสาธารณสุขอยู่ระหว่างการจัดทำร่างกฎกระทรวงว่าด้วยเรื่องการจัดการมูลฝอยอันตรายจากชุมชน

๘. พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ใช้ควบคุมของเสียอันตรายในกรณีที่กฎหมายอื่นครอบคลุมไปไม่ถึงเพื่อเพิ่มเติมกับกฎหมายเฉพาะที่มีอยู่ โดยได้กำหนดไว้ว่าในกรณีไม่มีกฎหมายใดกำหนดไว้โดยเฉพาะ กฎหมายฉบับนี้ได้ให้อำนาจแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษในการออกกฎกระทรวงกำหนดชนิดและประเภทของเสียอันตรายที่เกิดจากการผลิต การใช้สารเคมีหรือวัตถุอันตรายในกระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรม เกษตรกรรม การสาธารณสุข และกิจการอย่างอื่นให้อยู่ในการควบคุม โดยให้กำหนดหลักเกณฑ์ มาตรการและวิธีการเพื่อควบคุมการเก็บรวบรวม การรักษาความปลอดภัย การขนส่งเคลื่อนย้าย การนำเข้ามาในราชอาณาจักร การส่งออกนอกราชอาณาจักร การบำบัดและกำจัดของเสียดังกล่าวด้วยวิธีการที่เหมาะสม และถูกต้องตามหลักวิชาการที่เกี่ยวข้องและในการใช้สารอันตราย หรือการปล่อยของเสียที่มีสารอันตรายออกสู่สิ่งแวดล้อมจะต้องมีให้เกินมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงภายใต้กฎหมายฉบับนี้ และในปีพ.ศ. ๒๕๔๕ กรมควบคุมมลพิษ ได้จัดทำโครงการการศึกษาเพื่อจัดตั้งศูนย์กำจัดของเสียอันตรายเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการเก็บรวบรวมและกำจัดของเสียอันตรายจากชุมชน ให้ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของปริมาณของเสียอันตรายที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ.๒๕๔๙ ตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม (พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๔๙) เพื่อลดมลพิษที่เกิดจากของเสียอันตรายจากชุมชน

๙. ในส่วนการนำเข้าและส่งออกขยะอันตรายจากชุมชนถูกควบคุมโดยพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ไทยนำมาใช้บังคับให้สอดคล้องกับอนุสัญญาบาเซลว่าด้วยการควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายและการกำจัด โดยของเสียอันตรายได้ถูกควบคุมโดยกำหนดให้เป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ ดังนั้น ในการผลิต การนำเข้า การส่งออก การใช้หรือมีไว้ในครอบครองจะต้องได้รับอนุญาตจากกรมโรงงานอุตสาหกรรมก่อน

๑๐. สำหรับโรงงานที่รับบำบัดหรือกำจัดขยะอันตรายรวมทั้งโรงงานคัดแยกและรีไซเคิลจะต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องภายใต้พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งเป็นกฎหมายหลักในการควบคุมการประกอบกิจการโรงงานอุตสาหกรรม เช่น การขออนุญาตประกอบกิจการโรงงาน รวมทั้งการควบคุมการปล่อยมลพิษออกจากโรงงาน การกำจัดขยะอันตราย โรงงานคัดแยก และโรงงานรีไซเคิล

๑๑. หลักการในการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับการนำไปใช้ในระดับสากลที่สำคัญคือ หลักการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต (Extended Producers Responsibility / EPR) เนื่องจากเป็นวิธีหนึ่งในการสนับสนุนการออกแบบและการผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและทำให้การซ่อมแซม การอัพเกรด การใช้ซ้ำ การถอดประกอบ และการรีไซเคิล ทำได้ง่ายขึ้น โดยกฎหมายที่พัฒนาจากหลักการนี้ได้แก่ ระเบียบข้อบังคับเศษเหลือทิ้งของผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (Waste Electrical and Electronic Equipment / WEEE) ของสหภาพยุโรป ซึ่งมีสาระสำคัญคือ การกำหนดให้ผู้ประกอบการต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการกำจัดซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ของตนเองและ

การกำหนดปริมาณวัสดุที่นำมาใช้ใหม่ในผลิตภัณฑ์^๓ นอกจากนี้ยังมีระเบียบที่ส่งเสริมความปลอดภัยในการรีไซเคิลผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่เรียกว่า ระเบียบการจำกัดการใช้สารอันตรายบางชนิดในผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (The Restriction of the use of certain Hazardous Substance in electrical and electronic equipment / RoHS) ซึ่งบังคับว่าเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่จำหน่ายในสหภาพยุโรป ต้องไม่มีตะกั่ว พรอท แคดเมียม โครเมียมเฮกซะวาเลนซ์ โพลีโบรมิเนท-ไบฟีนิล และโพลีโบรมิเนท-ไดฟีนิล-อีเทอร์

๑๒. ธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ หมวด ๕ การป้องกันและควบคุมโรคและปัจจัยที่คุกคามสุขภาพ ข้อ ๓๘ ให้รัฐจัดให้มีกลไกทำหน้าที่ในการพัฒนาระบบการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพที่เกิดจากนโยบายสาธารณะ โครงการหรือกิจกรรมที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพ เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ให้รัฐส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีศักยภาพในการใช้กระบวนการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพในการกำหนดนโยบาย จัดทำ หรืออนุญาตให้มีการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพ และติดตามให้ผู้ดำเนินงานทั้งภาครัฐและเอกชนดำเนินการด้วยความรับผิดชอบ

๑๓. นอกจากนี้ ยังมีแผนยุทธศาสตร์การจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการ ทั้งนี้แผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวผ่านมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ที่เสนอโดยกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แผนยุทธศาสตร์ฯ ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ย่อย ๕ ด้านได้แก่ ๑) การพัฒนาเทคโนโลยีและวิธีการที่เหมาะสมในการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์และการผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ๒) การเสริมสร้างขีดความสามารถ กระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ๓) การส่งเสริมประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายและพัฒนาระบบกฎหมายที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ๔) การใช้มาตรการทางการเงิน การคลังและส่งเสริมการลงทุนเพื่อสนับสนุนการผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และ ๕) การพัฒนาระบบการบริหารจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์อย่างมีประสิทธิภาพและครบวงจร

ข้อจำกัดของการดำเนินการและการแก้ไขปัญหา

๑๔. การจัดการขยะอันตรายจากชุมชนมีข้อจำกัด เนื่องจากยังไม่มีระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนยังไม่มีกฎหมายกำหนดให้มีระบบคัดแยกเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่มีระบบรองรับ เนื่องจากเหตุผลข้อจำกัดในด้านงบประมาณและศักยภาพในเชิงการจัดการ ตลอดจนปัจจุบันนี้ที่ดินมีราคาแพงมากขึ้น ลักษณะพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม ทำให้ไม่มีสถานที่สำหรับการบำบัด/กำจัด รวมทั้งประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจถึงพิษภัยของขยะอันตราย และขาดการมีส่วนร่วม รวมถึงผู้ประกอบการมุ่งเน้นการผลิตในเชิงปริมาณ มากกว่าคุณภาพ และข้อจำกัดการในใช้เทคโนโลยี

๑๕. ในการดำเนินงานด้านการจัดการขยะอันตรายจากชุมชนที่ผ่านมาทั้งเน้นในเรื่องการจัดการขยะอันตรายจากชุมชนที่เกิดขึ้นแล้ว ซึ่งเป็นการจัดการที่ปลายทาง ทำให้เสียค่าใช้จ่ายมาก และอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพ และสิ่งแวดล้อมหากขาดการจัดการอย่างไม่มีประสิทธิภาพ การทำงานเพื่อแก้ปัญหาในเชิงป้องกันมีการดำเนินการไม่มากพอที่จะลดการเกิดขยะอันตรายจากชุมชน ทั้งมาตรการรณรงค์กับสาธารณะที่มีแผนงานและ

^๓ รายละเอียดและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับระเบียบ WEEE, สืบค้นจาก WWW.thairohs.org เมื่อสิงหาคม ๒๕๕๒

เป้าหมายอย่างจริงจัง รวมทั้งมาตรการส่งเสริมและบังคับในส่วนของผู้ผลิตสินค้าให้รับผิดชอบต่อซากสินค้าของตน และการออกแบบและผลิตผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการบริโภคที่ยั่งยืน

๑๖. ในพื้นที่ที่ดำเนินโครงการนำร่องจัดการขยะอันตรายจากชุมชน เช่น หลอดฟลูออเรสเซนต์ ผลการดำเนินงาน พบว่าปัจจัยที่ส่งผลให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จคือ การสร้างความเข้าใจกับประชาชน สร้างแรงจูงใจ และการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ

๑๗. มีการทบทวนแก้ไขกร่างข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและมีมาตรการส่งเสริมให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นรูปธรรม

ประเด็นพิจารณาของสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ

ขอให้สมัชชาสุขภาพแห่งชาติพิจารณาเอกสาร สมัชชาสุขภาพ ๒ / ร่างมติ ๕